

Xua tan bóng tối trong tâm - Phân biệt Chính Pháp với Phi Pháp (P.2)

ISSN: 2734-9195 16:27 05/10/2026

Những lời chia sẻ trên có thể khó nghe, nhưng cũng giống như ánh mặt trời và bóng tối, Pháp và phi Pháp là hai thái cực đối lập. Đây không phải lời thô lỗ khinh miệt chúng sinh, mà là những lời nói đúng về thực tại.

Lời Khai Thị của Đức Pháp Chủ Bhutan đời thứ 70, về nghiệp quả đối với Vương quốc Phật giáo Mật thừa Bhutan, đối với người dân, đối với tất cả những ai thực hành Phật Pháp, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc trì giữ tinh nghiêm Giáo pháp

Được phúc đức làm Hoàng tử miền đất thiêng, lại được giao trọng trách ngôi Vua một cõi, để tạo phúc mang hòa bình tới cho muôn dân. Nhưng nếu hành động lại Phi Pháp, sẽ làm Chư thiện thần phật long và phá hủy dòng dõi hoàng tộc cao quý.

Buổi bình minh khi triều đại Drukpa ló rạng, với những nghi thức cử hành vì an lạc chúng sinh và nền hòa bình khắp thế giới. Những nguyện ước lành ban trải khắp muôn nơi (1).

Ảnh tác giả cung cấp

Tuy nhiên, gây khổ đau cho chúng sinh vô tội, làm vấy bẩn sự vinh quang của Vùng đất Pháp, xúi giục người khác làm những hành động phi Pháp. Liệu đó có phải là văn hóa của chúng ta khi dung túng cho những sai trái này?

Khi những việc xấu ác kéo dài, những bậc hộ Pháp lắc đầu ngoảnh mặt, và những công đức mỗi ngày mai một, mọi tội họa sẽ giáng xuống nhấn chìm Vương quốc.

Khi nghèo túng và đói khát hoành hành, thịt của loài vật bị giết mổ cũng chẳng thể làm no bụng. Khi Tử thần tới gõ cửa, chẳng thể mua chuộc bằng tiền lời sát hại chúng sinh.

Hậu quả của những nghiệp ác, không thể sánh với hiểm họa tật bệnh, đói khát và chiến tranh. Tật bệnh, đói khát và chiến tranh, chúng hủy hoại kiếp sống này, nhưng ác nghiệp phá hủy hạnh phúc trong muôn kiếp.

Không làm hại ngay cả những loài nhỏ nhiệm nhất: “Vô số chư Phật, Bồ Tát và Sứ giả từ cõi địa ngục là bậc bảo hộ của tất cả chúng sinh,” Lời kệ trong Nhập Bồ Tát Hạnh răn dạy rất rõ ràng.

Những kẻ nào làm việc bất thiện, sẽ phải chịu thống khổ cực hình, bị luộc, bị thiêu và chặt cắt, bởi những cai ngục hung dữ sinh ra từ nghiệp ác, trong vô số kiếp sống và hàng trăm nghìn năm.

Bồ đề tâm, tự tính tâm giác ngộ, không thiện-ác theo lẽ phàm tình, nhưng khi kẻ sát hại chúng sinh do vô minh ngu độn, việc làm đó trở thành ác nghiệp của kẻ bị ruồng bỏ đáng khinh. Đây là kết quả hành động của chính mình.

Liệu những lò mổ và buôn bán thịt có phải là cách duy nhất để cứu vãn nền kinh tế? Liệu chúng ta thực sự không còn lựa chọn nào khác? Liệu cách kiếm tiền duy nhất rõ ràng và có đạo đức là giết mổ và buôn bán thịt chúng sinh?

Chúng ta có thể kiếm tiền từ những lò mổ và buôn bán thịt, nhưng việc làm đó hoen ố vinh quang của Vương quốc Phật pháp. Nếu bệnh tật, đói khát và xung đột tàn phá nơi nơi, liệu chúng ta có hối tiếc không, tôi tự hỏi!

Một số người coi bạo lực như một hình thức tôn giáo, trong khi nhiều người khác chẳng thể phân biệt đúng-sai. Một số người tuân theo truyền thống bất bạo lực. Vậy triết lý đích thực của Vương quốc Bhutan là gì?

Quý vị đã chứng kiến những vũ điệu mặt nạ mô tả trạng thái thân trung ẩm tái sinh, cảnh trung ẩm tái sinh khích lệ ta làm việc thiện. Những vũ điệu cử hành khắp các tự viện, theo Bảo Tạng Pháp của Thành tựu giả Karma Lingpa.

Xin gửi tới các nhà lãnh đạo và quản lý vương quốc này. Dù với các vị, giáo pháp giải thoát tối thượng có thể chưa hiểu thấu, nhưng ai ai cũng cần tin sâu nhân quả, không được để tâm thức bị tà kiến che mờ.

Tượng đức Phật giữa mây trời. Ảnh tác giả cung cấp.

Ngay cả khi một người tinh thông nhiều lĩnh vực, nhưng nếu chỉ biết sống cho một đời này, còn chẳng bận tâm những đời kế tiếp, chẳng có niềm tin nơi nhân quả vận hành, đó là người không đủ thiện căn.

Dù Pháp bảo đối trị tâm ác nhưng cũng như bơ không thể chảy khỏi túi da, kẻ tà kiến bất cần Pháp bảo, trong thập ác, tà kiến đứng đầu.

Nếu ai đó không phục những lời lẽ trên, ai dám thách thức chư Phật và chư Bồ Tát ở khắp mười phương, cùng các hành thánh tăng thông tuệ, nơi xứ Ấn và miền đất Tuyết, để bảo vệ cho những kẻ tà kiến này?

Tất cả những ai tham gia kiếm lợi kinh tế, từ máu thịt thân mạng chúng sinh, loại thực phẩm do tâm tà ác, đều đang tự tạo những nhân yếu mạng và các loại tật bệnh cho mình.

Ngay cả khi đời sống không khá giả, nhưng nếu biết trưởng dưỡng Bồ đề tâm, tự tính tâm giác ngộ nơi mình, sẽ được khắp trời người cùng tán thán. Còn với kẻ uy quyền ngã mạn, tâm tràn đầy niệm ác si mê, lửa địa ngục đang chờ trước mắt.

Mỗi việc ác một người phạm phải, kéo họ và người khác ngày một ác hơn. Mỗi việc thiện một người tích lũy, trở thành nguồn an lạc tối cao cho bản thân và tất cả loài.

Thịnh vượng và phúc báu của thần dân, do các bậc Chuyển luân thánh Vương cai trị, sánh ngang bằng phúc báu chư thiên. Đức Phật đã dạy chúng ta rằng,

dịch bệnh, đói khát và chiến tranh, đều lìa xa những vương quốc ấy, thấy đều do phúc báu tạo thành.

Hãy tránh xa những việc bất thiện, tránh ác nghiệp sát hại, trộm cắp và tà dâm. Luôn biết trường dưỡng lòng tri ân và lan tỏa tình thương tới muôn loài. Những nhân lành do ta tạo tác, mang tới thịnh vượng và an vui, quả hạnh phúc tới cho toàn vương quốc, hãy luôn nhớ chuyện về bốn người bạn hòa hợp.

Hơi thở của kẻ mất mạng trong sợ hãi và những nỗi kinh khiếp tột cùng, chuyển biến thành những liễu kịch độc, hòa lẫn trong không gian và làn gió, thấm đẫm vào nền đất dưới chân, mang tới những điềm gở và tai ương, cho khắp người dân trong vương quốc và khắp cả thế giới rộng lớn hơn.

Tượng Phật Bhutan xoay hướng. Ảnh tác giả cung cấp.

Chư Phật ba đời thị hiện trên thế gian, vì đại nguyện mang lợi ích giải thoát cho tất cả hữu tình. Nếu không còn hữu tình đau khổ, ngôi Tam bảo cũng không trụ ở thế gian. Để giác ngộ, chúng ta cần tới chúng hữu tình, cần hữu tình để ta rèn luyện tâm, để trưởng dưỡng Bồ đề tâm tối thượng. Cần hữu tình để ta tích lũy vô lượng công đức, nhưng kẻ sát sinh không thể có được những phúc duyên này.

Nhưng nếu quý vị không muốn sống vì chúng sinh, chỉ thích sống trong đời với những món khoái khẩu, mong sống mãi nơi lạc thú trần gian, thì cứ làm theo ý của mình.

Nếu tâm thức không hòa nhập Pháp bảo, những loài ma quỷ ẩn tàng sẽ hiển diện, dưới danh nghĩa cha mẹ, thầy cô và nhiều tướng trạng, mưu mô dẫn dụ

chúng sinh lầm lối, lạc đường.

Nếu nội tâm giải thoát khỏi phiền não, mọi nỗi sợ hãi sẽ xa lìa. Đây gọi là Pháp bảo chân thực, không chỉ là những Pháp nói suông.

Lợi dụng danh tiếng và địa của Hóa thân (Tulku), lừa dối tín đồ gần xa mưu cầu lợi lộc, làm suy hoại và cắt đứt phúc duyên với Phật Pháp, là ác nghiệp nặng nề hơn cả tội đoạt mạng chúng sinh.

Đạo Pháp là con đường tới quả Phật Tối thượng, nghịch với Pháp sẽ đọa những cõi thấp sinh. Những kẻ trong tướng người tu hành, lại làm vô số việc Phí Pháp, còn đâu những bậc giữ gìn con đường Văn-Tư-Tu?

“Kẻ tham sân lại nhận mình là bậc thầy đạo hạnh, chính là kẻ trộm của chúng sinh và cả của chư thiên cõi trời. Đức Chiến Thắng đã nhiều lần răn dạy. Những hành giả Phật pháp có dung thứ những ác hạnh này?

Thiếu trí tuệ và tâm giải thoát, thà ăn quả cầu sắt đang cháy rừng rực kia, còn hơn dùng đồ bố thí từ tín chủ. Kinh văn Luật tạng dạy rất rõ ràng.

Những loài quỷ bên ngoài đã được tổ Liên Hoa Sinh và chư thánh tăng điều phục, nhưng những loài quỷ ở trong tâm thì biến hiện nhiều vô số. Nếu các loài quỷ dữ bén rễ sâu trong tâm thức người thực hành, thì giáo pháp của đức Thế tôn, sẽ sớm bị hoại diệt!

Nếu một người chưa thành tựu được Trí tuệ Vô Phân biệt trong tâm, thì những lễ vật được dâng cúng, thật sang trọng, đẹp đẽ và tốn kém kia, chỉ là những món nợ nghiệp không hơn không kém, kẻ thụ nhận sẽ phải trả bằng thân mạng mình. Hãy đọc lại tiểu sử Lạt ma Tanak vùng Tsang. (2)

Nếu sự tham luyến nơi tám pháp thế gian không được tận trừ trong tâm, Thiên ma Ba Tuần, ma chướng ái dục mạnh mẽ nhất trong tứ ma, sẽ hiển diện vây quanh các lạt ma và cả những vị Hóa thân nhiều phúc báu. Phải nỗ lực điều phục tâm ma tâm quỷ này. (3)

Ai người đập tan xiềng xích nghiệp lực và những kiết sử bám rễ ăn sâu, và có thể an trụ trong cảnh giới Pháp thân, sẽ được khắp trời người tôn kính như chư Phật, vậy chỉ mong ước có danh hiệu bậc Hóa thân có ích lợi gì chăng?

Trong quá khứ, những ai được ấn chứng và tôn kính làm bậc thầy Hóa thân, trở thành bậc Long tượng chốn Tùng lâm, đảm nhận những trọng trách cao quý, trì giữ, bảo tồn và hoằng dương Pháp bảo lợi quần sinh.

Một số bậc Hóa thân chân thực, nhưng đức hạnh từ các đời trước dần phai, và những thực chứng không tới từ nỗ lực rèn luyện thân tâm trong đời này, nên các vị vẫn có thể bị những dòng tâm ma quỷ dẫn dắt.

Nếu mỗi người chưa tu tập thành tựu, những thực chứng giải thoát thân tâm mình, hãy tránh tâm hướng ngoại lăng xăng, dù kể cả mang danh nghĩa làm lợi ích người khác. Khi màn đêm tâm hy vọng mong chờ, những tham muốn, dục vọng và nỗ lực, được ánh sang bình minh chiếu tỏ, thì mọi hạnh nguyện tạo tác sẽ nhậm vận tự viên thành.

Chư Phật, chư Bồ Tát và các bậc thầy tâm linh, kẻ phạm giới nguyện, các loài quỷ vương và vô số loài ác quỷ, v.v...sẽ xuất hiện trong muôn trạng tướng hình. Kinh Phật đã dạy rất rõ ràng như vậy. Bởi thế đừng quá mê mờ chỉ dựa vào danh hiệu Hóa Thân Bậc thầy.

Kẻ luôn tìm trăm phương nghìn kết, giết mổ và kinh doanh thân mạng loài vật, kẻ luôn khao khát danh hiệu Hóa thân bậc thầy, và những kẻ đặt niềm tin nơi họ, chẳng thể mang lại chút lợi cho người, mà chỉ tự hủy hoại bản thân.

Khi vượt qua những màu mè hình thức và điều phục được những dòng tâm phân biệt của mình, người đó sẽ điều phục được tất thảy chúng sinh và đủ duyên chín muồi nhập thế làm lợi ích vô số.

Pháp thân Phật hiện tướng vô số, qua đại nguyện cao quý của mình, làm lợi ích các loại chúng sinh. Những chúng sinh do nghiệp chi phối, dù hình tướng có vẻ tương đồng, nhưng bản chất hoàn toàn khác biệt. Một vị Phật với kẻ phàm tình, khác biệt nơi tâm tính giác. Vậy không nên phát xét kẻ khác, bởi tâm thức không che giấu được chính mình. Người có trí cần biết hướng nội, tinh tiến trau dồi thân tâm mình.

Vì vô mình thiếu căn bản trí tuệ, ta không thể đánh giá được bản chất của người, cứ như vậy chỉ tích thêm ác nghiệp, thay vì phê phán khinh miệt người, hãy nuôi dưỡng tâm mình thuần tịnh.

Khi tìm cầu con đường giải thoát, cần dùng tâm quán xét kỹ càng, như thực phẩm cần lựa chọn đúng. Nương bậc thầy phải đủ phẩm hạnh, kéo gây hại chẳng lợi lạc chi, phải dùng trí tuệ quan sát kỹ.

Lời khuyên này không phải cho các bậc Trưởng thượng, những bậc đã chứng ngộ Trí tuệ Toàn tri, đã tận trừ Bát phong lồi cuốn. Lời khuyên này lợi ích cho những kẻ sơ cơ thực hành Pháp như tôi.

Hãy luôn biết lắng nghe thêm, và quý vị sẽ thấu hiểu rõ, những hành giả cư sĩ đắp Bạch y, những Cận sự Nam và Nữ, các vị phát nguyện từ bỏ những ác nghiệp như sát sinh, trộm cắp hay tà dâm.

Một biểu trưng địa vị cao quý hơn, khi một người đắp y sắc đỏ, phát nguyện thọ giới sadi.

Rồi những bậc đại đức uy nghi, thọ giới nguyện Tỳ kheo cao quý, đắp trên mình y phục màu cam, nguyện hành trì, giữ gìn Pháp bảo, dẫn thân trọn vẹn Văn-Tư-Tu.

Nếu đã thọ đại giới uy nghi, nhưng trong tâm còn nhiều bất thiện, như chiếc bình vàng chứa đầy chất nhơ, không thể sánh với hàng cư sĩ khiêm nhường, chẳng khác kẻ sát sinh hại vật hay những kẻ buôn bán máu thịt chúng sinh.

Kẻ như vậy không thể trở thành lạt ma đích thực, bởi không xứng được tôn kính và ngợi ca. Chỉ những ai thực hành Pháp chân thực, mới đủ phúc duyên thành tựu Đạo nhiệm màu.

Nếu lập Ban Pháp chế để cử tội kẻ phá bể giới nguyện, đứng đầu Ban nên được đặt tên là bậc chỉ đường xuống địa ngục, nên khoác y phục màu đen và đội mũ hình đầu con bò.

Nhân danh nhân quyền hay vì phúc lợi con người, nhiều kẻ đã sát sinh những loài động vật vô tội, nhưng lại tuyên bố danh nghĩa vì lợi ích cộng đồng người, một sự lừa dối núp bóng người thực hành Pháp bảo.

Chẳng nỗi kinh sợ nào lớn hơn khi bị kẻ khác đoạt mạng, mọi người, mọi loài đều đau khổ như nhau. Vậy mà lại thao thao kiến lập hòa bình và hạnh phúc trên toàn vương quốc. Kẻ làm suy thoái Phật pháp lại nhân danh giáo pháp nhiệm màu.

Đức Phật, trong vô số đời quá khứ, đã cúng dường thân mạng của mình, làm lợi ích giải thoát chúng sinh, và với tâm từ bi vô lượng, gieo hạt giống giác ngộ nơi vương quốc này, vậy quý vị có từng khởi lòng tri ân và tôn kính lòng từ mẫn nơi giáo pháp của ngài, tôi tự hỏi?

Cả loài người hay là loài vật, chẳng chúng sinh nào muốn mất mạng tức thì hay phải chịu thân nhiều tật bệnh. Vậy mà kẻ được trong thân người, nhưng tâm thức lại rất tàn độc, thấy vui thích khi tạo ra những nhân khổ đau này. Hãy biết nhìn chúng sinh bằng đôi mắt từ bi, không có Pháp bảo nào quý giá hơn tâm đại từ đại bi, quý vị hãy ghi nhớ.

Tâm từ bi là nền tảng của mọi Pháp, bản chất của mọi Pháp là tâm từ bi, quả của mọi Pháp là tâm từ bi. Khi tâm từ tâm bi suy giảm là dấu hiệu mọi Pháp suy đồi.

Tám vạn bốn ngàn pháp môn Phật dạy, đều hướng tới trưởng dưỡng từ bi tâm. Tất cả chư Phật và Bồ Tát, thành tựu các quả vị không ngoài việc trưởng dưỡng đại từ đại bi tâm này.

Nếu không biết hối tội của mình, những lời chân thành này có thể không vừa ý nhiều người. Nhưng luật nhân quả vốn công bằng và là nền tảng trên con đường Đạo tâm.

Dù sức mạnh của nghiệp quả cuối cùng không thể đảo ngược, nhưng nếu không nỗ lực ngăn chặn mọi người làm những việc Phi Pháp, giúp họ tránh rơi vào vực thẳm của các cõi thấp sinh, thì không khác nào bỏ rơi chúng sinh và phạm giới Bồ tát.

Những lời chia sẻ trên có thể khó nghe, nhưng cũng giống như ánh mặt trời và bóng tối, Pháp và phi Pháp là hai thái cực đối lập. Đây không phải lời thô lỗ khinh miệt chúng sinh, mà là những lời nói đúng về thực tại.

Đức Liên Hoa Sinh ban trải tình yêu thương vô bờ bến dành cho chúng sinh ở Xứ Tuyết, nhưng không nhiều người quan tâm đến những lời răn dạy của Ngài. Tin rằng nghiệp xấu của chúng sinh thật kiên cố, Ngài đã trở về cõi Núi màu đồng (Bhutan: Chamaradvipa). Lời của tôi không được trau chuốt, nhưng dựa trên giáo lý của Đức Thế Tôn, vậy nên vẫn có những giá trị.

Nguyện cho giai điệu chân thành của chú ong vô ngã,

Làm êm dịu tâm thức tất cả những ai lắng nghe!

Nguyện cho những tia nắng trí tuệ của Bồ đề tâm

Tỏa chiếu, sáng soi tâm thức chúng sinh

Xua tan bóng tối của tà kiến và ác hạnh

Và trở thành nhân thành tựu tâm đại từ bi!

Viết dịch: **Anh Vũ và La Sơn Phúc Cường**

Nguồn: His Holiness Je Khenpo, *Illuminating the darkness of the Heart - A guide to differentiate what is Dharma and what is not*, Zung Drashang.

Chú thích:

(1) Hiến Pháp Bhutan quy định, Phật giáo là quốc giáo của Bhutan, trong đó tông phái Drukpa là nền tảng.

(2) Câu chuyện về vị Lạt ma phải nhận quả báo khi thọ dụng vật phẩm cúng dường sai Pháp.

(3) Thiên ma Ba Tuần thường xuất hiện dưới hình dạng danh vọng, thịnh vượng, tín đồ,... và làm cho người ta lạc lối khỏi con đường chính Pháp.